

kristelige Motiver, ser man deres Medlemmer kraftig støtte hberandre. Jeg skal nu ikke dvæle herved, men jeg vil dog fastslaa, at der ogsaa i det danske Folk er en Nødvendighed for at fremme den Side af det frivillige Fattigvæsen, som er baseret dels paa Humanitet og dels paa Kristendom. Jeg indser fuldstændig vel, at det ikke er en Opgave, der ligger for den danske Rigsdag, at fremme Sagen paa den Maade. Men jeg tror dog, det er nyttigt at udtale her, at Trang i saa Henseende er til Stede. Jeg skal dernæst ogsaa ganske i Almindelighed tillade mig at udtale, at de sociale Love, som nu træde deres Afgjørelse trindt om i Verden, ogsaa her i Danmark mere og mere ville tilkrænges i en umiddelbar nær Fremtid. Kun gennem Sygekasseloven kan, hvad jeg berørte, den syge Fattige hjælpes, kun derigennem kan han støttes kraftigt og tilstrækkeligt og denne Lov i Forening med Forsikringslovene, Loven om Forsikring mod Ulykkestilfælde og Loven om Forsikring for Alderdommen og overhovedet de Love, som komme de Invalide i Samfundet til Hjælp, maa nødvendig nyde Fremme i en nær Fremtid. Jeg vil udtale min Glæde over, at Regeringen har forelagt i det Mindste nogle af dem i denne Rigsdagssamling, og min Glæde over, at der ikke her i Folkethinget, hvor Sagerne rigtignok heller ikke endnu ligge for, har hævet sig nogen Røst imod noget af disse Lovforslags Fremkomst. Der er fremkommet Tvivl om, hvor hurtigt de kunne nyde Fremme, og der vil naturligvis senere opstaa Tvivl om, paa hvilken Maade Opgaven skal løses, men jeg vil dog tillade mig at fastslaa som min Overbevisning, at de ogsaa i dette Thing ville finde en velvillig Modtagelse, naar Tiden kommer til den Drøftelse, der hører med til deres Fremførelse til Afslutning.

Brockenhuus-Schaft: Skjønt der nu allerede af saa mange ærede Medlemmer er bleven talt om det foreliggende Lovforslags § 16, som handler om Forsørgelsesstedet, kan jeg dog ikke undlade endnu at sige nogle Ord om den Sag, idet jeg tør tro efter den Erfaring, jeg har, ogsaa at kunne afgive en nogenlunde begrundet Mening. Jeg er enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) i, at Fødestedet ikke bør være Forsørgelsessted, idet jeg ligesom han gaar ud fra, at naar en fattig enkelt Person eller Familie i mange Aar har været paa Sted, er det noget inhumant, at fjerne dem fra dette Sted, hvor de have alle deres Familieforbindelser og ofte kunne faae Arbejde. Men naar det ærede Medlem mente,

at man skulde blive staaende ved 5 Aars Ophold ogsaa af den Grund, at denne Bestemmelse om 5 Aar nu har bestaaet i de sidste 40 Aar, kan jeg ikke være ganske enig med ham deri, idet jeg mener, at naar Noget har vist sig ikke at være rigtig, er der, om det ogsaa har bestaaet i lang Tid, al Grund til at ophæve det, og jeg maa sige, at jeg tror, at 5 Aar er for kort et Tidsrum til at bestemme Forsørgelsesstedet. Jeg har nu i mange Aar beskæftiget mig med disse Sager og kjender nøie til dem; jeg kan naturligvis ikke tale om alle Sognene, men jeg kan sige, at det er Noget, der ofte finder Sted, at naar der er gaaet 4 Aar, og man ser, at der er Udsigt til, at en Mand eller en Familie ikke kan bestaa, saa begynder man at interessere sig for at faae den bort. Det sker naturligvis ikke saaledes, at Sogneraadet gaar hen til den Mand og siger: Nu skal du flytte, min Ven!, men det sker ved en Trediemand, som gaar hen til ham og siger: Du kunde egentlig gjøre os en Tjeneste ved at tage over til Nabo sognet, du kan jo nok begribe, at vi ville nødig have dig her, gjør os den Tjeneste. Undertiden flytter han saa, men sker det ikke, saa bruger man igjen en Trediemand; man faar den Bært, hvor han boer, til at sige ham op, og saa gaar man omkring i Sognet og fortæller, at saaledes staar det til, og at det kunde være ganske godt, naar Ingen i Sognet vilde give den Mand en Velighed. Saaledes gaar det til, og naturligvis, jo kortere Tidsrummet er, desto større Fare er der ogsaa for, at dette Tryk kan komme. Jeg tror derfor, at det vil være rigtig at forsøge de 5 Aar, hvor meget skal jeg ikke kunne sige, men jeg for mit Vedkommende mener, at Tidsrummet bør sættes til 10 Aar eller endnu hellere til 15 Aar, som er det Tidsrum, der i gamle Dage gjaldt i Slesvig. I alt Fald maa jeg fremfor 5 Aar foretrække 10 Aar, som vare foreslaaede i Regeringsforslaget af 1874 eller 1875. Det er jo klart, at naar jeg er imod de 5 Aar, saa er jeg endnu mere imod de 2 Aar; thi Følgen af, at dette Tidsrum vælges, vilde være, at Trykket begyndte tidligere, og rimeligvis vil Følgen blive, at Mange, som ere komne fra andre Sogne, slet ikke kunne vinde Opholdsret. Jeg vil altsaa anbefale det Udvalg, der bliver nedsat i denne Sag, at tage i Betragtning, om det ikke vil være rigtig at forhøje de 5 Aar til 10 eller 15. Jeg er fuldtommet enig med den næstsidste ærede Taler i, at der bør anvendes al mulig Humanitet, og jeg vil indrømme ham, at der kunde anvendes mere Humanitet end hidtil. Jeg tænker mig ogsaa, at den Lovgivning, der nu vil komme, vil gaa i den